

Kropp til glede og besvær

Jeg sitter i skrivende stund i en solvarm og begynnende rødlig kropp som har vært tildekket for omgivelsene i mange måneder. Jeg betrakter den kritisk, ser forandringer som kommer snikende, ser ting som burde vært annerledes. Og noe vil jeg nok rette på...

Utsagnet ovenfor kunne vært formulert annerledes. Jeg kunne skrevet «Jeg sitter i skrivende stund solvarm og rødlig...». Det peker på en mulig annen erkjennelse av kroppen, kroppen som meg, fullt og helt. Problemstillingen er viktig, – vi ser at forskjellig virkelighetsforståelse ofte vil føre til fundamentalt forskjellig forståelse av våre pasienters symptomer og for så vidt også mellom-menneskelige uttrykksformer generelt. I omtalen av den franske filosofen Maurice Merleau – Ponty sin bok «Kroppens fenomenologi», skriver Dag Østerberg: «Kroppen er personlighetens subjekt, og det er gjennom kroppen bevisstheten tar form. Det er med kroppen vi er til stede i verden og er i kontakt med tingene og livet selv, og det er som kropp vi snakker, erkjenner og blir til den bevissthet eller sjel, som tror den er noe i seg selv.»¹

Det er denne tradisjonen Anne Louise Kirkengen holder seg til når hun kommenterer på medredaktør Jannike Reimerts utlegninger av en ung kvinnes underlivsproblemer. Hun peker blant annet på det hun kaller en «vitenskapelig» blindhet for livserfaringenes virkning på menneskets kroppslighet.

Uansett vitenskapssyn, kroppen er en sentral ting for de fleste av oss, og gjenstand for både gode og vonde opplevelser. Og vi er blitt løsningsfokuserte, vi forventer at det som ikke er i orden skal kunne rettes på. Slik er vi kommet inn i en helsekonsumkultur der det meste kan kjøpes for penger. Hva skal vi tenke om det voksende helsemarkedet med uklare grenser til tilbud om velvære, skjønnhet og selvrealisering?² Er det helsebringende eller helseskadelig å få utført små kosmetiske inngrep som fjerner den skavanken man har gått og skammet seg over i mange år?

Fotograf Trine Mikkelsen har inntatt en annen holdning. Hun ønsker med sine fotografier av kvinner å appellere til stoltheten kvinner kan ha over seg selv og sin kropp, til rikdommen vi får av forskjellighet og fargerikhet – motsatsen til en strømlinjeformet motekultur.

God, stolt sommer!

Tone Skjerven

Referanser:

1. Merleau-Ponty M. Kroppens fenomenologi. Oslo: Pax Forlag 1994
2. Hjortdal P., Ihlen CR. Pasienten og legen – en tango for to? Kronikk. Aftenposten 06.05.01

Når hensikten helliger forskningen

«I en tid med sterk kollektiv fordømmelse er det imidlertid en fare for at vi mister evnen til kritisk tenkning,» skriver Ivar Sønbo Kristiansen i sin artikkel om tobakk og helseskader i dette nummeret av Utposten. Selv ikke-røyker og erklært tilhenger av tobakksforebyggende arbeid går han til felts mot «political correctness» og forsøk på å tilpasse vitenskapen til allerede vedtatte sannheter på dette feltet. I saker der «alle» er enige kan ivrige forkjempere for den gode sak bli fristet til å forenkle – for ikke å si fordreie – virkeligheten for at budskapet ikke skal bli svekket av tvil og debatt. Virkeligheten er alltid komplisert. «Ingenting er vanskeligere enn å yte kjennsgjerningene rettferdighet» sa Ludwig Wittgenstein. Bedre kan ikke vitenskapens berettigelse og ideal uttrykkes. Ivar Sønbo Kristiansen stikker hodet langt ut – noen vil si at han legger det på fat – når han nå stiller spørsmål ved dokumentasjonen av etablerte sannheter om tobakkens skadevirkninger. Utposten gleder seg til å bringe nye innspill i denne debatten i kommende numre. Leserne er herved invitert.

Elisabeth Swensen